

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра історії, археології,
інформаційної та архівної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	ІСТОРІЯ НОВОГО ЧАСУ
Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, освітня програма	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки» Спеціальність: 032 «Історія та археологія» Освітньо-професійна програма: «Історія та археологія»
Викладач	ОРЛИК Світлана Владиславівна, доктор історичних наук, професор кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи
Контактний телефон	+38(095) 423 95 99
E-mail:	svitlana.orlik@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки. Змістових модулів – 2. Форма контролю: залік, іспит. Загальна кількість кредитів – 8; годин – 240; зокрема: лекції – 32 години; практичні заняття – 48 годин; самостійна робота – 160 годин. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська. Рік викладання – 2024/2025
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіка, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, за домовленістю
Пререквізити	Потребує базових знань з Історії середніх віків

1. Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти сучасних уявлень про особливості політичного, соціального, економічного, культурного розвитку країн Європи, Америки, Азії та Африки Нового часу.

Завдання:

- надати студентам розширенні знання щодо розуміння політичних, соціально-економічних, культурних та релігійних процесів, які відбувалися у країнах Європи, Америки, Азії та Африки у період модерної доби;
- визначити загальні тенденції та локальну специфіку процесів історичного розвитку на прикладах ключових країн цих частин світу;
- виокремити об'єктивні та суб'єктивні фактори, що визначили провідну роль країн Заходу в сучасному світі. Сформувати розуміння матеріальних та духовних чинників, які сприяли перетворенню західнохристиянської цивілізації на провідну силу глобалізованого світу;
- сприяти формуванню історичного мислення, вміння виявляти історичну обумовленість подій та явищ;
- сприяти вдосконаленню оволодіння навичками комплексної роботи з різними типами історичних джерел та історичних наукових праць, пошуку і систематизації інформації як основи вирішення дослідницьких завдань;
- сформувати у студентів здатність здійснювати: аналіз історичних процесів, реконструкцію історичних подій і явищ, історичне прогнозування та інтерпретацію історичних фактів.

2. Результати навчання

Вивчення курсу спрямоване на формування таких **компетентностей**:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та соціальних наук та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.

СК 2. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.

СК 3. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.

СК 4. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.

СК 5. Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).

СК 9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.

ПРН 2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці

знання у професійній діяльності.

ПРН 5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.

ПРН 6. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.

ПРН 11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.

ПРН 13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

Соціальні навички (soft-skills):

Здатність здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал.

Здатність бути критичним та самокритичним. Здатність критично сприймати та аналізувати чужі думки й ідеї, шукати власні шляхи розв'язання проблеми.

Здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї (креативність).

Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

Під час організації освітнього процесу в Центральнотехнічному національному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/The_provisions_of_company_profile.pdf; Положення про організацію вивчення вибіркових навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО <http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/vibir.pdf>; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ <http://www.kntu.kr.ua/doc/dobro.pdf>.

4. Програма навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин		
	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Модуль 1. Нова історія країн Європи та Америки			
Тема 1. Вступ до курсу «Історія нового часу»	1	2	7
Тема 2. Країни Західної Європи в XVI – першій половині XVII ст.	1	2	7
Тема 3. Епоха просвітництва. Західноєвропейські держави в період модернізації	2	2	7
Тема 4. Тема Англійські колонії в Північній Америці (XVII – XVIII ст.)	2	2	7
Тема 5. Французька революція кінця XVIII ст. Франція в роки Консульства і Першої імперії	2	2	7
Тема 6. Соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток країн Європи з 1815 по 1847 рр.	1	2	7
Тема 7. Тема Революції 1848–1849 рр. в Європі	1	2	7
Тема 8. Країни Європи в 50–60-ті рр. XIX ст. Франко-пруська війна 1870–1871 рр.	2	2	7
Тема 9. США у першій половині XIX ст. Громадянська війна	2	2	7
Тема 10. Завершення формування індустріального суспільства (країни Європи та США наприкінці XIX – на початку XX ст.)	1	2	7

Тема 11. Міжнародні відносини останньої третини ХІ – початку ХХ ст. Перша світова війна (1914–1918 рр.)	1	4	6
Разом	16	24	76
Модуль 2. Нова історія країн Азії та Африки			
Тема 12. Особливості розвитку афро-азійських народів у нові часи. Колоніалізм на Сході. Особливості «східного» капіталізму.	1	2	7
Тема 13. Загальна характеристика далекосхідної (конфуціанської) цивілізації. Японія у ХVІІ – на початку ХХ ст.	1	2	7
Тема 14. Корея у ХVІІ – на початку ХХ ст.	2	2	7
Тема 15. Китай у ХVІІ – на початку ХХ ст.	1	2	7
Тема 16. Загальна характеристика південно-східноазійської цивілізації (країни Південно-Східної Азії та Тихоокеанського регіону) у ХVІІ – на початку ХХ ст. Держави Індокитайського півострова	1	2	7
Тема 17. Філіппіни у ХVІІ – на початку ХХ ст. Індонезія у ХVІІ – на початку ХХ ст.	2	2	7
Тема 18. Загальна характеристика південноазійської цивілізації. Індія у ХVІІ – на початку ХХ ст.	1	2	7
Тема 19. Загальна характеристика мусульманської (арабо-турецько-перської) цивілізації. Світ ісламу: традиційна структура та її трансформація в період колоніалізму	1	2	7
Тема 20. Афганістан у ХVІІ – на початку ХХ ст. Іран у ХVІІ – на початку ХХ ст.	1	2	7
Тема 21. Османська імперія у ХVІІ – на початку ХХ ст.	1	2	7
Тема 22. Арабські країни у нові часи (країни Аравійського півострова, Леванту, Магірбу)	2	2	7
Тема 23. Загальна характеристика африканської моделі розвитку. Тропічна і Південна Африка у нові часи: трансформація традиційної структури в період колоніалізму	2	2	7
Разом	16	24	84
Усього	32	48	160

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, рубіжний і підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма підсумкового контролю: 5 семестр – залік, 6 семестр – іспит.

Рубіжний контроль успішності здобувачів вищої освіти проводиться під час проведення всіх видів аудиторних занять з усіх дисциплін в середині семестру та за тиждень до закінчення семестру.

Максимально загальна кількість балів, виділених для оцінки результатів під час одного рубіжного контролю робочою програмою навчальної дисципліни, при семестровому підсумковому контролі :у формі заліку – складає 50 балів; у формі екзамену – складає 30 балів.

Семестровий залік проводиться на останньому занятті, до початку заліково-екзаменаційної сесії. Оцінка здобувачам вищої освіти вище 60 балів може виставлятися без виконання ними підсумкової залікової роботи. В такому разі виставлення оцінки підсумкового семестрового контролю не передбачає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти на заліку. У разі, якщо сума рейтингових балів менша ніж 60, але виконані умови допуску до семестрового контролю, здобувач вищої освіти виконує на останньому за розкладом занятті залікову контрольну роботу. За бажанням, здобувач вищої освіти має право на виконання залікової контрольної роботи з метою підвищення кількості балів, які були набрані ним протягом семестру.

Оцінку підсумкового семестрового контролю у формі іспиту становить сума балів за результатами рубіжних контролів та балів, набраних здобувачем вищої освіти при складанні семестрового іспиту. Загальна кількість балів, виділених на проведення семестрового іспиту робочою програмою навчальної дисципліни, складає 40 балів. Кількість балів, одержана здобувачем вищої освіти на іспиті, додається до результатів рубіжних контролів, що разом складає оцінку знань здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни за 100-бальною шкалою та переводиться в оцінку за шкалою ЄКТС і національною шкалою («Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно»).

Рівень знань здобувачів вищої освіти за національною шкалою відповідає таким критеріям:

«відмінно» – здобувач вищої освіти досконало засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповіді, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

«добре» – здобувач вищої освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, аргументовано викладає його, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

«задовільно» – здобувач вищої освіти, в основному, володіє теоретичними знаннями з навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

«незадовільно» – здобувач вищої освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, наукове мислення відсутнє, практичні навички не сформовані.

**Відповідність шкали оцінювання ЄКТС
національній системі оцінювання в Україні та ЦНТУ**

Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка		
		За національною системою (іспит, диференційований залік, курсова робота, проект, практика)	За національною системою (залік)	За системою ЦНТУ
A	ВІДМІННО – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	Зараховано	90 – 100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	Зараховано	82 – 89
C	ДОБРЕ – загалом правильна робота з певною кількістю грубих помилок			74 – 81
D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	Зараховано	64 – 73
E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії			60 – 63
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2 (незадовільно)	Не зараховано	35 – 59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота			1 – 34

Критерії оцінювання знань і вмінь здобувачів визначені Положенням про організацію освітнього процесу в ЦНТУ <http://surl.li/kelfol>. (С. 28–35).

6. Рекомендована література

Основна література

1. Баран З. А., Качараба С. П., Сіромський Р. Б., Чума Б. П. Історія країн Західної Європи та Північної Америки Нового часу (кінець XV – початок XIX ст.): Навч. посібник. К., 2015. URL: <http://surl.li/knbbrj>
2. Безродний Є. Ф., Уткін О. І. Історія політичних вчень: Навч. посібник. К., 2006. 432 с.
3. Гончар Б. М., Мордвінцев В. М., Слюсаренко А. Г., Стельмах С. П. Всесвітня історія: Навч. посібник. 2-ге вид. К., 2014. 895 с. URL: <https://buklib.net/books/22040/>
4. Брусиловська О. І. Історія міжнародних відносин 1640–1914 рр.: Навч.-метод. посібник. Одеса, 2005. 112 с. URL: <http://surl.li/oxnrno>
5. Історія Центрально-Східної Європи / За ред. Л. О. Зашкільняка. Л., 2001. 658 с.
6. Нова історія країн Західної Європи й Північної Америки. XVII – 60-ті роки XIX століття: Підручник / За ред. Б. М. Гончара. К., 2013.
7. Панкова Є. В. Історія Європи: навч. посібник. К. : Альтерпрес, 2007. 351с.
8. Опанасюк В. В. Історія світових релігій. Формування догматики та культури : навч. посібник. Суми : Сум. ДУ, 2013. 110 с. URL: <https://buklib.net/books/37681/>

Додаткова література

9. Башлер Ж. Нарис загальної історії / Пер. з фр. К., 2005. 392 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Baechler_Jean/Narys_zahalnoi_istorii.pdf?
10. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV–XVIII ст. / Пер. з фр. – Т. 1–3. К., 1979. Том 1: Структура повсякденності: можливе і неможливе. <http://surl.li/ucuaii>
11. Дворнік Ф. Слов'яни в європейській історії та цивілізації / Пер. з англ. К., 2005.
12. Дейвіс Н. Європа: Історія / Пер. з англ. К., 2001. 1463 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Deivis_Norman/Yevropa_Istoriia/
13. Джеджора О. Історія європейської цивілізації. – Ч. 1. До кінця XVIII століття. Л., 1999.
14. Історія держави і права зарубіжних країн. (Середні віки та ранній Новий час): Навч. посібник / За ред. Б. Й. Тищика. Л., 2006.
15. Історія європейської ментальності / За ред. П. Дінцельбахера / Пер. з нім. Л., 2004.
16. Історія країн Західної Європи та Північної Америки нового часу : практикум для студентів іст. факультету /уклад. Богдана Сипко. Львів : Левада, 2023 . Ч. 2 : Історія країн Західної Європи та Північної Америки нового часу. 2023. 280 с.
17. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до XX ст.): Курс лекцій: Навч. посібник / В. Яровий, П. Рудяков, В. Шумило та ін. К., 2001. 632 с. <http://surl.li/frvjju>
18. Історія сучасного світу: соціально-політична історія XV – початку XXI століть: Навч. посібник / За ред. Ю. А. Горбаня. К., 2012. 435 с. URL: <http://surl.li/okadnj>
19. Кривошея І., Барвінок О. Історія Великої Британії. К., КНТ. 2019.
20. Мак-Ніл В. Піднесення Заходу. Історія людської спільноти / Пер. з англ., 2-ге вид. К., 2011.
21. Морис Я. Чому Захід панує – натепер. Оповіді з історії та що з них впливає щодо майбутнього. К., 2014.
22. Орлова Т. В. Всесвітня історія. Історія цивілізацій: Навч. посібник. К., 2012.
23. Орлова Т. В. Історія сучасного світу (XV – XXI ст.): Навч. посібник. К., 2008. 552 с.
24. Павленко Ю. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства: Навч. посібник. 2-ге вид. К., 1999. 358 с.
25. Практикум з курсу «Історія країн Західної Європи та Північної Америки нового часу». Для студентів історичного факультету. Частина перша. / Укладач З. Баран. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2006. 176 с.
26. Рубель В. А. Історія цивілізацій Доколумбової Америки: Навч. посібник. К., 2005.
27. Фергюсон Н. Цивілізація. Як Захід став успішним. К., 2017. 488 с.
28. Хижняк І. Нова історія міжнародних відносин у системному форматі (1648 – 1918): Підручник для студ. вищ. навч. закл. К., 2009. 224 с. URL: <http://surl.li/apvpar>

Інформаційні ресурси

<http://surl.li/obvleq> – Електронна бібліотека «УКРАЇНКА»

<http://litopys.org.ua/links/inmaps.htm> – Історичні мапи.
<http://chtyvo.org.ua/> – Читиво. Електронна бібліотека.
<http://exlibris.org.ua/> – Українська електронна бібліотека.
<http://lib-gw.univ.kiev.ua/> – бібліотека ім. Максимовича КНУ ім. Тараса Шевченка.
<http://litopys.kiev.ua/> – Літописи, історія, культура.
<http://www.cossackdom.com/> – Козацтво XV – XXI ст.
<http://litopys.org.ua/> – Ізборник: Історія України IX – VIII ст. Першоджерела та інтерпретації.
<http://www.history.org.ua/> – Інститут історії України НАН України.
<http://www.info-library.com.ua/> – Електронна бібліотека підручників.
<https://historytimelines.co/> – застосунок «History Timelines».

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи.

Протокол №1 від 29 серпня 2024 р.